

Introductie

De energietransitie is de grootste politieke en maatschappelijke uitdaging van ons tijdperk, maar nog niet alle politici, bestuurders, bedrijven en inwoners zijn doordrongen van dit feit. Gemeenten zijn al goed op weg om hun opgave in kaart te brengen en acties uit te voeren om mee te gaan in de transitie, maar er kunnen nog meer en betere stappen gezet worden. In dit rapport zijn de resultaten van het gespeelde spel te vinden.

Provincie Utrecht

De provincie Utrecht kent u als het hart van Nederland, centrum van verkeer, vervoer, bedrijvigheid en cultuur. Maar als provincie is het ook een veelzijdige organisatie met een politiek bestuur en ruim 700 ambtenaren die zich iedere dag inzetten voor een gezond milieu, een goed onderhouden wegennet, natuurbehoud, toereikende gezondheidszorg, een veelzijdig culturaanbod en een vitaal bedrijfsleven. De provincie vormt de bestuurlijke schakel tussen de rijksoverheid en de gemeenten in de provincie en heeft daarmee belangrijke taken op het gebied van coördinatie, planning en visie.

Heuvelrug

Het spel wordt aan zes tafels gespeeld met bewoners en raadsleden van de gemeente. Tijdens het spelen wordt er geluisterd naar de gesprekken tussen de deelnemers en gekeken hoe zij omgaan met de verschillende rollen en belangen van actoren in de energietransitie. Met name de discussies die ontstonden tijdens het nemen van beslissingen rondom het energieneutraal maken de gemeente zijn hierbij interessant.

We-Energy Game

De We-Energy Game is een Serious Game die de discussie over de energietransitie opgang brengt en bewustwording bij de spelers creëert over de opgave van de energietransitie. Dit door het plaatsen van duurzame energiebronnen op een kaart van de betreffende lokale dorp of stad. De spelers kunnen de volgende rollen vertegenwoordigen: Mensen, Planeet, Winst, Balans, Wetgeving en Productie. Het spelen van de duurzame energiebronnen heeft effect op de score van iedere rol, door samen te werken moet er een totaal hoeveelheid punten worden behaald.

Resultaten Discussie

Aangezien er meer deelnemers aanwezig waren dan verwacht, moesten een aantal rollen gedeeld worden door twee mensen. Na enkele minuten begonnen alle tafels de eerste ronde van het spel. In de eerste ronde proberen de deelnemers een doel van 20 opwek-punten te behalen voor een kleinere gemeente. Tijdens de tweede ronde ligt de kaart van regio-kaart van de Utrechtse Heuvelrug klaar. Hier moeten 100 opwek-punten behaald worden, aangezien het een grotere stad is. In gezamenlijke discussie gaan de groepen verder. Gedurende het spel komt naar boven dat er bij elk van de zes tafels een andere strategie wordt gebruikt.

Verschillende achtergronden beïnvloeden manier van spelen

Na enige gesprekken merken we dat de reden hier voor ligt bij de achtergronden van de spelers. Aan één van de tafels zitten bijvoorbeeld voornamelijk burgers die nog wat minder ervaring hebben met de termen en de plannen. Terwijl er aan een andere tafel meer ervaren mensen mee speelden die daarom sneller door hadden wat de mogelijkheden waren. Gelukkig was er voldoende uitdaging voor elke groep. Voor de ene groep lag die uitdaging bij het verduidelijken van huidige plannen en aandacht besteden aan verschillende meningen. En voor een andere groep lag de uitdaging meer in het doel bereiken met zo min mogelijk neergelegde kaartjes in het speelveld.

Discussies tijdens het spel

Tijdens het spel gingen discussies over het wel of niet plaatsen van duurzame oplossingen in natuurgebieden of langs de snelweg. Volgens verschillende personen gelden hier andere regels voor en hier zouden ze meer over te weten moeten komen. Daarnaast vonden er discussies plaats over realistische plannen omtrent duurzame verbouwingen. Een aantal mensen vroeg zich af in hoeverre woningbouwverenigingen verplicht moeten worden om te verbouwen en waar het geld dan vandaan zou moeten komen. Aan een van de tafels ging de discussie over snelheid. Zij vonden dat het belangrijkste was dat het snel zou gaan. Volgens hen heeft de natuur geen tijd voor eindeloze discussies en moet er worden ingeleverd voor de snelheid. Aan een andere tafel vonden ze juist de discussie het belangrijkste en namen ze de tijd voordat ze een keuze maakten. Na deze discussie werden er weloverwogen keuzes gemaakt en kaartjes opgelegd. Een stelling die zij maakten was dat opties zoals zon op het dak en GFT goed zouden werken, aangezien de grond om bebouwde gebieden dan met rust gelaten kunnen worden. Een deelnemer aan een andere tafel vroeg zich af waarom er eigenlijk wist gemaakt zou moeten worden op de energie transitie. Hij vond dat CO₂-neutraal ook best winst-neutraal zou kunnen zijn, “als het niets kost of baat dan laten we het vrij voor iedereen om te kunnen doen”.

Eindresultaten

De resultaten van het spel worden na afloop door de voorzitters van elke tafel gepresenteerd.

- Bij de eerste tafel vonden ze het opmerkelijk dat het gedrag van bewoners helemaal niet omhoog kwam gedurende het spel. Al was dat wel de bedoeling van het 'efficiëntie' kaartje. Volgens hen was de balans rol de lastigste rol om op peil te houden. De productie was steeds te hoog, waardoor de energiebalans daalde.
- Aan de tweede tafel vonden ze het erg lastig om combinaties te vinden die elkaar aanvulden in de korte tijd die ze hadden. Daarnaast zagen ze in dat de energietransitie veel zou gaan kosten, maar de kosten voor deze duurzame keuzes wegen volgens hen wel op tegen de afbraak van de natuur.
- In de presentatie van tafel drie bespraken ze dat er nu nog van uit gegaan wordt dat alle mensen windmolens vervelend vinden. Echter benoemden zij dat ze over een aantal jaar ook deel van het erfgoed zijn van het landschap in Nederland.
- Aan de volgende tafel maken ze duidelijk dat ze juist wel een zware discussie hadden gehad over het gedrag van consumenten. Hierin kwam naar boven dat als iedereen zo door gaat, met onnodig stoken en zo veel verbruiken, geen van de oplossingen genoeg zal kunnen zijn. Er moet soberder en bewuster geleefd worden uit respect voor de natuur.
- Aan de laatste tafel voegden ze nog toe dat er geluisterd moet worden naar de mensen en naar de agrariërs, aangezien zij ook veel oplossingen zouden kunnen bieden. En dat er steeds een disbalans was tussen productie en winst, waar veel meer stabiliteit in nodig is.

Top 3 Uitdagingen

Uit de bespreking komt een top drie van uitdagingen naar boven voor de gemeente om rekening mee te houden:

1. Draagvlak: de uitdaging is het creëren van draagvlak onder de mensen. Bijvoorbeeld over windmolens of anderen plannen die gemaakt worden. Een hoofdpunt hier voor is communicatie naar burgers toe. Dit kan bijvoorbeeld plaatsvinden in privégesprekken over 'wat kun jij', maar er zijn nog heel veel andere mogelijkheden die de gemeente zou kunnen bekijken.
2. Netwerkbeheerders: de uitdaging is het betrekken van de netwerkbeheerders. Zij spelen een belangrijke rol in het hele proces. Zonder hen kunnen er problemen plaats gaan vinden met de energiebalans en dit is niet wenselijk. Daarom kan de gemeente gaan kijken naar een samenwerking met deze partners.
3. Regelgeving: de uitdaging is het aanpassen van regelgeving ten voordele van de energie transitie. Er zijn nog veel regels die het moeilijker te maken om beslissingen te maken. Bijvoorbeeld dat er langs de A12 geen windmolens geplaatst mogen worden. Om het proces te versnellen zou de gemeente kunnen werken aan regelgeving voor het sneller ontwerpen en uitvoeren van plannen.

Uitkomsten & Ondersteuning

Heuvelrug

Uit de discussie kwam een top 3 uitdagingen naar voren die hieronder te zien zijn. De We-Energy Game werkt samen met diverse projecten om u te ondersteunen bij deze uitdagingen. Per uitdaging vindt u deze projecten die u kunnen helpen met de energietransitie. Alle projecten, inclusief de We-Energy Game, zijn onderdeel van het lectoraat Communication, Behaviour and the Sustainable Society van de Hanzehogeschool.

Balans

We-Energy Tool
Het vervolg van de We-Energy Game. Aan de slag met werkelijke gegevens in eigen omgeving.

Faciliteren Samenwerking

Masterclasses
Intensieve en leerzame lessen over actuele problematiek.

We-Energy Tool
Het vervolg van de We-Energy Game. Aan de slag met werkelijke gegevens in eigen omgeving.

Wetgeving

We-Energy Game Regiosessie
zorgt voor nieuwe inzichten en gezamenlijke ideeën.

Meer weten? Kijk op de website of neem contact op!

we-energy.eu/projecten

m.przybyla@pl.hanze.nl